

IV. DIALOGI EKUMENICZNE I MIĘDZYRELIGIJNE

Studia Oecumenica 8
Opole 2008

PRZEMYSŁAW KANTYKA
Lublin – Kielce

STAROŻYTNI ŚWIADKOWIE WIARY Kościoły przedchalcedońskie w dialogu z Kościołem rzymskokatolickim

Pośród Starożytnych Kościołów Wschodnich najliczniejszą grupę stanowią tzw. Kościoły przedchalcedońskie, dawniej zwane monofizycznymi. Zalicza się do nich Kościoły rytu antiocheńskiego (Syryjski Kościół Prawosławny i Syro-Malankarski Kościół Prawosławny), Kościoły rytu aleksandryjskiego (Koptyjski Kościół Prawosławny, Prawosławny Kościół Etiopii oraz po proklamowaniu niepodległości przez Erytreę w 1991 r. Erytrejski Kościół Prawosławny, który otrzymał potwierdzenie autokefalii od Kościoła koptyjskiego w 1999 r.) a także Kościoły rytu ormiańskiego (Ormiański Kościół Apostolski). Odpowiednio do wymienionych rytów należą Kościoły unijne, wywodzące się z unii z Rzymem zawieranych przez części Starożytnych Kościołów Wschodnich.

1. Kościoły „monofizyczne” czy „przedchalcedońskie”?

Kościoły przedchalcedońskie na gruncie doktrynalnym określane bywały jako monofizyczne. Wiąże się to bezpośrednio z nie zaakceptowaniem przez te Kościoły orzeczeń chrystologicznych Soboru Chalcedońskiego. Tenże Sobór, zwołany przez cesarza Marcjana i cesarzową Pulcherię do Nicei, a odbyty ostatecznie w Chalcedonie w roku 451, rozstrzygał m.in. spory na temat ilości osób i natur w Chrystusie. W przeciwieństwie do doktryny Nestoriusza, akcentującej inte-

gralność ludzkiej natury Chrystusa i jej odrębność od natury boskiej (co doprowadziło do przypisania tej doktrynie poglądu o dwóch osobach w Chrystusie)¹ oraz w przeciwieństwie do poglądów Eutychesa uznających początkową dwiistość natur w Chrystusie i późniejsze wchłonięcie natury ludzkiej przez boską oraz utworzenie przez nie w momencie Wcielenia ostatecznie jednej, oryginalnej², przyjęta na Soborze formuła wyjaśniała, że w jednej osobie Słowa Bożego są zjednoczone dwie odrębne natury – boska i ludzka (tzw. unia hipostatyczna), różne we właściwościach i działaniach; jedność zaś osoby pociąga za sobą tzw. współrzekanie przymiotów (*communicatio idiomatum*).

Orzeczenie to stało się możliwe również dzięki dokonaniem przez Sobór Chalcedoński uporządkowaniu terminologii³. Mianowicie Sobór wyjaśnił, że istnieje równość pomiędzy pojęciem osoby (*prosopon*) i hipostazy (*hypostasis*), oraz że istnieje różnica pomiędzy osobą a naturą konkretną (*fysis*)⁴. Jak wielkie znaczenie miało posługiwanie się w sporach chrystologicznych nieściśłą terminologią, powodującą jeszcze większe przekłamania w tłumaczeniach, pokazuje proces recepcji uchwał Soboru Chalcedońskiego na starożytnym Wschodzie. Dokonywał się on m. in. za pośrednictwem syryjskich monofizytów, którzy błędnie przedstawili doktrynę Chalcedonu jako zatwierdzającą rzekomo nestorianizm⁵. Doprowadziło to do odrzucenia uchwał Chalcedonu przez kolejne Kościoły: antiocheńskie, ormiański i aleksandryjskie, a przez to do zerwania, utrzymywanej dotąd pomimo odrębności jurysdykcyjnej, jedności wiary z Konstantynopolem⁶. A. Atiya wskazuje również na polityczne przesłanki odrzucenia orzeczeń chalcedońskich: ponieważ Soborowi przewodzili delegaci papiescy, a każda decyzja niezgodna z ich wolą miała być odrzucona, niektóre Kościoły nie zgadzały się na przyjęcie orzeczeń uchwalonych w takich warunkach, obawiając się dążności Rzymu do rozciągnięcia kontroli nad wszystkimi Kościołami chrześcijańskimi⁷. Dziś wiadomo już, że monofizytyzm starożytnych chrześcijan wschodnich był raczej werbalny niż doktrynalny, do odrzucenia bowiem Chalcedonu przyczyniły się różnice terminologiczne. Dlatego poprawniej Starożytne Kościoły Wschodnie należy nazywać „przedchalcedońskimi” niż „monofizyckimi”.

W wyniku tak wczesnego rozejścia doktrynalnego z wielką Ekumeną Kościoła, Kościoły przedchalcedońskie po dziś dzień uznają jedynie trzy pierwsze

¹ Por. J. MISIUREK, *Chalcedoński Sobór*, w: EK, t. 3, 50.

² Por. tamże.

³ Na temat różnic w pojmowaniu tych wyrażen wśród uczestników debat teologicznych i soborowych zob. M. STAROWIEYSKI, *Sobory Kościoła niepodzielonego*, cz. I: *Dzieje*, 63.

⁴ Por. J. MISIUREK, art. cyt., 52.

⁵ Por. tamże, 53. Por. też J. GAJEK, T. WYSZOMIRSKI, *Starożytne Kościoły Wschodnie*, w: *Ku chrześcijaństwu jutra. Wprowadzenie do ekumenizmu*, red. J. GAJEK, W. HRYNIEWICZ, S. KOZA, Lublin 1996, 115.

⁶ Por. A. ATIYA, *Historia Kościołów wschodnich*, Warszawa 1978, 280.

⁷ Por. tamże, 280-281.

Sobory, tj. Nicejski I (352 r.), Konstantynopolitański I (381 r.) i Efeski I (431 r.) oraz przyjmują *credo* Nicejsko-Konstantynopolitańskie.

2. Spotkania zwierzchników: przełamanie stereotypu monofizycznego

Po Soborze Watykańskim II, w epoce rzymskokatolickiego zaangażowania w ekumenizm, Rzym podjął dialogi doktrynalne ze wszystkimi niemal historycznymi Kościołami i Wspólnotami Kościelnymi. Oficjalny dialog z przedchalcedońskimi Starożytnymi Kościołami Wschodnimi rozpoczął się od serii spotkań rzymskich papieży Pawła VI i Jana Pawła II z głowami tychże Kościołów.

Już w 1970 r. papież Paweł VI podejmował w Watykanie ormiańskiego katolika Vaskena I. To pierwsze, historyczne spotkanie z jednym z patriarchów starożytnego Kościoła ormiańskiego, otworzyło drogę do dalszych owocnych posunięć. Wydana wtedy deklaracja⁸ nie zawierała jeszcze konkretnych planów szerszego dialogu, lecz wezwanie do wiernych obu Wspólnot, aby otwarli się na działanie Ducha Świętego, przynaglające do poszukiwania bardziej pogłębionej jedności. Jej doniosłość leży raczej w przełamaniu wielowiekowej izolacji Kościoła rzymskokatolickiego od Starożytnych Kościołów Wschodnich.

W kolejnym roku papieża Pawła VI odwiedził w Wiecznym Mieście Jakub III, Syryjskoprawosławny Patriarcha Antiochii i całego Wschodu. Obaj dostojnicy spotkali się dwukrotnie: 25 i 27 października 1971 r. W wygłaszanych oficjalnych przemówieniach Paweł VI i Jakub III odnosili się do historii wzajemnych relacji i wyrażali radość z możliwości spotkania 1520 lat po Soborze Chalcedońskim, na którym rozeszły się drogi naszych Wspólnot. Stwierdzenia ważne z doktrynalnego punktu widzenia znalazły się we wspólnej deklaracji⁹ Pawła VI i Jakuba III. Znajdujące się tam wyrażenie o uznaniu „głębokiej duchowej komunii już istniejącej pomiędzy naszymi Kościołami” implikuje wszakże potwierdzenie wzajemnego uznawania pełnej eklezjalności obu Wspólnot. Z historycznego punktu widzenia najważniejsze jednak wydaje się w deklaracji wspólne stanowisko w sprawie chrystologii, a więc zagadnienia, które niegdyś doprowadziło do podziału. Hierarchowie stwierdzili bowiem, że postęp dokonany we wspólnym rozumieniu prawdy chrystologicznej pozwala na uznanie, że nie ma pomiędzy nami żadnej różnicy w wyznawaniu „misterium Słowa Bożego, które przyjęło ciało i stało się prawdziwie człowiekiem”.

⁸ *Joint Declaration of Pope Paul VI and Vasken I, Supreme Catholicos-Patriarch of All Armenians*, http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/anc-orient-ch-docs/rc_pc_chrstuni_doc_19700512_joint-decl_en.html.

⁹ *Common Declaration by Pope Paul VI and His Holiness Mar Ignatius Jacob III*, http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/anc-orient-ch-docs/rc_pc_chrstuni_doc_19711025_syrian-church_en.html.

Relacje z Kościołem Koptyjskim zostały podniesione do poziomu oficjalnego spotkania papieża Pawła VI i papieża Aleksandrii Szenudy III, które miało miejsce w Watykanie w 1973. Wydana wtedy deklaracja¹⁰ nawiązywała do historycznego wydarzenia powrotu do Egiptu relikwii św. Marka. W swej warstwie doktrynalnej zawiera ona o wiele więcej elementów, niż deklaracje z poprzednich spotkań Pawła VI z Vaskenem I czy Jakubem III. Znalazł się w niej bowiem katalog współwyznawanej wiary w Boga Jedyne- go w Trójcy i Jego Syna Jedyne- go, zrodzonego z Ojca, Drugą Osobę Trójcy Świętej, Słowo Boże, dla nas wcielone, które przybrało prawdziwe ludzkie ciało z rozumną duszą. Doniosłość słów wspólnej deklaracji podnosi fakt, iż wiara w doskonałe człowieczeństwo i doskonałe Bóstwo Jezusa Chrystusa została tam wyrażona za pomocą sformułowań przyjętych na Soborze Chalcedońskim 25 października 451 r. Deklaracja stanowi bowiem, że w Jezusie Chrystusie „Bóstwo jest zjednoczone z człowieczeństwem w rzeczywistej, doskonałej jedności, bez zmieszania, bez zmiany, bez podzielenia i bez rozłączania”. Użycie sformułowań chalcedońskich we wspólnej deklaracji oznacza przewyżczenie wielowiekowej kontrowersji chrystologicznej i niweluje domniemany monofizytyzm Koptów. Deklaracja zawiera również listę siedmiu sakramentów sprawowanych przez oba Kościoły, a także potwierdza wspólną cześć oddawaną Dziewicy Maryi, Bożej Rodzicielce (*Theotokos*), przewyższającej godnością anioły i orędującej za nami. Odnotowano także w deklaracji daleki stopień zbieżności w rozumieniu Kościoła, centralnego miejsca liturgii Mszy św. w modlitwie publicznej, wspólny zwyczaj świętowania i postzczenia, oddawania czci relikwiom świętych, a także uciekania się do orędownictwa świętych i aniołów. Dla rozwiązania pozostających różnic powołano wspólną komisję teologiczną, mającą pracować nad przybliżeniem pełnej jedności.

Kolejne ważne etapy na drodze do jedności z Kościołami przedchalcedońskimi miały miejsce już za pontyfikatu Jana Pawła II. Następca Jakuba III, patriarcha Antiochii Zakka I Iwas, spotkał się z nim w roku 1984. Wydana przy tej okazji deklaracja¹¹ zawiera potwierdzenie wspólnej wiary sformułowanej w *Credo* Nicejskim z 325 r. oraz potwierdza stwierdzenia chrystologiczne deklaracji wydanej przez papieża Pawła VI i patriarchę Jakuba III. Tym razem jednak użyto dosłownie sformułowań chalcedońskich o doskonałej jedności Bóstwa i człowieczeństwa w Chrystusie, jedności „bez zmieszania, bez zmiany, bez podzielenia i bez rozłączania”. I w tym więc przypadku wspólna deklaracje obala podejrzenia o monofizytyzm chrześcijan syryjskoprawosławnych. Ponadto, deklaracja

¹⁰ *Common Declaration of Pope Paul Vi and of the Pope of Alexandria Shenouda III*, http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/anc-orient-ch-docs/rc_pc_christuni_doc_19730510_copti_en.html.

¹¹ *Common Declaration of Pope John Paul II and His Holiness Mar Ignatius Zakka I Iwas*, http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/anc-orient-ch-docs/rc_pc_christuni_doc_19840623_jp-ii-zakka-i_en.html.

wskazuje na jedność siedmiu sakramentów, wśród których Eucharystia zajmuje poczesne miejsce jako „wypełnienie i szczyt” sakramentalnego życia Kościoła. Stwierdzenia te dały podstawę do ustanowienia przez wspólną deklarację możliwości korzystania przez wiernych obu naszych Kościołów siostrzanych z sakramentów pokuty, Eucharystii i namaszczenia chorych od prawowitych kapłanów drugiej strony, w wypadku materialnej lub moralnej niemożności dotarcia do kapłana swej własnej wspólnoty.

Lata 1996 i 1997 przyniosły dwa spotkania papieża Jana Pawła II z katolikosami Ormiańskiego Kościoła Prawosławnego: Karekinem I, Katolikosem Wszystkich Ormian, z siedzibą w Eczmiadzynie oraz Arama I, Katolikosa Wielkiego Domu Cylicji z siedzibą w Bejrucie. Deklaracja¹² wydana wspólnie przez Jana Pawła II i Karekina I, podobnie jak wcześniejsze deklaracje rzymskokatolicko-syryjskoprawosławna oraz rzymskokatolicko-koptyjska, zawiera wspólne wyznaczenie wiary w jedność Bóstwa i człowieczeństwa w Osobie Jednorodzonego Syna Bożego i wyraża tę wiarę za pomocą czteroczłonowej formuły chalcedońskiej. Ta wspólnota wiary została potwierdzona w deklaracji¹³ wydanej rok później przy okazji spotkania Jana Pawła II z Aramem I. Również więc w przypadku relacji z Ormianami udało się przewyciężyć wielowiekowe przekonanie o wyznawaniu przez nich wiary monofizycznej, o jednej naturze w Chrystusie.

3. Praca komisji teologicznej: początki dialogu o Kościele

Po wypracowaniu wstępnych stanowisk przyszedł czas na otwarcie regularnego dialogu prowadzonego przez mieszaną komisję teologiczną. Od 27 do 29 stycznia 2003 r. w Rzymie obradowali wspólnie przedstawiciele Starożytnych Kościołów Wschodnich i Papieskiej Rady ds. Popierania Jedności Chrześcijan, jako członkowie Komitetu Przygotowawczego ds. Dialogu¹⁴. W wydanym wtedy oświadczeniu dla prasy¹⁵ oznajmiono podjęcie oficjalnego dialogu. Komitet Przygotowawczy zajął się organizacją pracy przyszłej Komisji ds. dialogu. Ze względu na dużą bliskość doktrynalną pomiędzy sobą, wzajemną komunie eklezyjalną, a także pewne pokrewieństwo geograficzne, Kościoły przedchalce-

¹² *Common Declaration of John Paul II and Catholicos Karekin I*, http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/anc-orient-ch-docs/rc_pc_christuni_doc_19961213_jp-ii-karekin-i_en.html

¹³ *Common Declaration of Pope John Paul II and Catholicos Aram I Keshishian*, http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/anc-orient-ch-docs/rc_pc_christuni_doc_19970125_jp-ii-aram-i_en.html.

¹⁴ Preparatory Committee for the establishment of a Dialogue Commission involving representatives of the Catholic Church and the Oriental Orthodox Churches.

¹⁵ *Press Release. Preparatory Committee Meeting for the Catholic Church-Oriental Orthodox Churches International Joint Commission for Dialogue*, http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/anc-orient-ch-docs/rc_pc_christuni_doc_20030129_prep-meeting_en.html.

dońskie przystąpiły do dialogu z Kościołem rzymskokatolickim tworząc jedną wspólną reprezentację. W jej skład weszli przedstawiciele Koptyjskoprawosławnego Patriarchatu Egiptu (Coptic Orthodox Patriarchate of Egypt), Prawosławnego Kościoła Etiopii (Orthodox Church of Ethiopia), Prawosławnego Kościoła Erytrei (Orthodox Church of Eritrea), Syryjskiego Prawosławnego Patriarchatu Antiochii i Całego Wschodu (Syrian Orthodox Patriarchate of Antioch and All the East), Syromalankarskiego Kościoła Prawosławnego (Syrian Orthodox Church of Malankar), Ormiańskiego Kościoła Apostolskiego Katolikosatu Wszystkich Ormian ze stolicą w Eczmiadynie (Armenian Apostolic Church, Catholicosate of all Armenians: See of Etchmiadzine) oraz Ormiańskiego Kościoła Apostolskiego Katolikosatu Cylicji z siedzibą w Antelias-Bejrucie (Armenian Apostolic Church, Catholicosate of Cilicia: See of Antelias-Beyruth).

Międzynarodowa Wspólna Komisja dla dialogu teologicznego pomiędzy Kościołem Katolickim i Orientalnymi Kościołami Prawosławnymi (International Joint Commission for Theological Dialogue Between the Catholic Church and the Oriental Orthodox Churches – dalej: Komisja) odbyła pięć spotkań zakończonych wydaniem oficjalnych raportów: w 2004 r. w Kairze, w 2005 r. w Rzymie, w 2006 r. w Eczmiadynie, w 2007 r. w Rzymie oraz w 2008 r. w Maaarat Saydnaya (w Syrii).

Krótki okres działania oficjalnej Komisji dialogu nie pozwolił jeszcze na wypracowanie ważkich dokumentów doktrynalnych. Odbywane na przestrzeni pięciu lat coroczne spotkania, poza wypracowaniem metodologii pracy Komisji, przyniosły jednak pierwsze elementy przyszłego uzgodnienia doktrynalnego. W raporcie z pierwszego spotkania¹⁶ znalazła się afirmacja wspólnej wiary w Boga Trójjedynego, w Zbawiciela Jezusa Chrystusa, Wcielone Słowo Boże, a także potwierdzenie wspólnej czci oddawanej Błogosławionej Dziewicy Maryi.

Rozpoczęta na pierwszym spotkaniu dyskusja nad zagadnieniami eklezjologicznymi, pozwoliła na zawarcie w raporcie z drugiego spotkania¹⁷ pierwszych konkluzji dotyczących natury oraz elementów konstytutywnych Kościoła. Kościół ze swej natury jest komunią, która ma swe źródło i wzór w komunii Trójcy Świętej: Ojca, Syna i Ducha Świętego. Komunia ta w życiu Kościoła znajduje swój wyraz w koncyliarności czy kolegialności. Za konstytutywne elementy Kościoła uznano wiarę apostołską, sakramenty i posługiwanie duchowne w sukcesji apo-

¹⁶ *Report [of] The First Meeting of the International Joint Commission for Theological Dialogue Between the Catholic Church and the Oriental Orthodox Churches*, Cairo, Egypt, 27-30 January 2004, http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/anc-orient-ch-docs/rc_pc_chrstuni_doc_20040130_report-i-meeting_en.html.

¹⁷ *Report [of] The Second Meeting of the International Joint Commission for Theological Dialogue Between the Catholic Church and the Oriental Orthodox Churches*, Rome, Italy, 26-29 January 2005, http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/anc-orient-ch-docs/rc_pc_chrstuni_doc_20050129_report-ii-meeting_en.html.

stolskiej. Afirmacja wiary apostołskiej wyrażonej w Piśmie świętym opiera się na bazie pierwszych trzech soborów ekumenicznych oraz *Credo* nicejsko-konstantynopolitańskiego. Wśród wymienionych siedmiu sakramentów potwierdzono wspólną wiarę w Eucharystię i w obecność w niej prawdziwego Ciała i Krwi Chrystusa. Uznano chrzest za istotowy dla zbawienia, jednak możliwości wzajemnego uznania chrztu postanowiono poświęcić dalsze studia.

Raport z trzeciego spotkania¹⁸ nie przyniósł konkretnych zapisów uzgodnień. Komisja skupiła się na kontynuowaniu rozpoczętych wcześniej zagadnień: biskup w sukcesji apostołskiej oraz prymacjalność i kolegialność. Podobnie raport z czwartego spotkania¹⁹ zawiera jedynie listę tematów, którymi się zajmowano: misje, świadectwo i prozelityzm, misja Kościoła, zbawienie niewierzących, małżeństwa mieszane z niechrześcijanami. W raporcie z piątego spotkania²⁰ zapowiedziano natomiast przedstawienie w 2009 r. projektu opracowywanego do tychczas uzgodnienia na temat: „Natura, konstytucja i misja Kościoła”

* * *

W porównaniu z dialogami Kościoła rzymskokatolickiego z Kościołami i Wspólnotami wyrosłymi z Reformacji, czy nawet z prawosławiem rytu bizantyjsko-słowiańskiego, dialog katolicko-przedchalcedoński nie może się jeszcze poszczycić wypracowaniem dojrzałych uzgodnień doktrynalnych. Z drugiej strony docenić należy przede wszystkim fakt przyjęcia deklaracji chrystologicznych o ogromnej doniosłości. W ich świetle monofizytyzm Starożytnych Kościołów Wschodnich okazał się jedynie domniemany w oparciu o różnice terminologiczne i faktory poza teologiczne z przeszłości, nie zaś rzeczywisty. Czyż użycie we wspólnych deklaracjach chrystologicznych słynnej formuły Soboru Chalcedońskiego nie oznacza w praktyce przyjęcie tegoż przez Starożytne Kościoły Wschodnie?

Chociaż pomiędzy naszymi Kościołami nie doszło w przeszłości do bolesnych podziałów, podobnych do Reformacji, to mamy jednak do nadrobienia ponad piętnaście wieków odrębnego rozwoju teologii i życia kościelnego. Istniejąca

¹⁸ *Report [of] The Third Meeting of the International Joint Commission for Theological Dialogue Between the Catholic Church and the Oriental Orthodox Churches*, Etchmiadzin, Armenia, 27 – 30 January 2006, http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/anc-orient-ch-docs/rc_pc_chrstuni_doc_20060130_report-iii-meeting_en.html.

¹⁹ *Report [of] The Fourth Meeting of the International Joint Commission for Theological Dialogue Between the Catholic Church and the Oriental Orthodox Churches*, Rome, Italy, January 28 to February 3, 2007, http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/anc-orient-ch-docs/rc_pc_chrstuni_doc_20070202_report-iv-meeting_en.html.

²⁰ *Report [of] The Fifth Meeting of the International Joint Commission for Theological Dialogue Between the Catholic Church and the Oriental Orthodox Churches*, Maarrat Saydnaya, Syria, January 27 to February 2, 2008, http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/anc-orient-ch-docs/rc_pc_chrstuni_doc_20080202_report-syria_en.html.

pomiędzy nami komunია, choć wciąż niedoskonała, pozwala już jednak na ustanowienie ograniczonej gościnności sakramentalnej, jak w przypadku wiernych naszego Kościoła i Syryjskiego Kościoła Prawosławnego. Możemy mieć nadzieję, że oczekiwane w niedalekiej przyszłości uzgodnienie na temat eklezjologii jeszcze bardziej przybliży nasze Kościoły do pełnej i widzialnej jedności.

The Ancient Witnesses to the Faith. The Pre-Chalcedonian Churches in Dialogue with Roman-Catholic Church

Summary

The Pre-Chalcedonian Churches constitute a large group between the Ancient Oriental Churches. They are: Coptic Orthodox Patriarchate of Egypt, Orthodox Church of Ethiopia, Orthodox Church of Eritrea, Syrian Orthodox Patriarchate of Antioch and All the East, Syrian Orthodox Church of Malankar, Armenian Apostolic Church (Catholicosate of all Armenians: See of Etchmiadzine and Catholicosate of Cilicia: See of Antelias-Beyruth).

This group of Churches broke down with the great Ecumeny of the whole Church because of incapability to adopt the doctrinal statement of the Council of Chalcedon (451) about two natures: human and divine in one Person of the Son of God, the Word Incarnate. In fact – due to the terminological insufficiency – the chalcedonian doctrine elaborated in Greek was presented to them in Syriac as backing the nestorianism.

Theological declarations signed by the Roman popes and the heads of the Pre-Chalcedonian Churches confirmed the common christological faith. The agreements were expressed in the terms used by Chalcedon: the Union between the divinity and humanity of Christ is real, perfect, without blending or mingling, without confusion, without alteration, without division. Thus the suspected monophysitism of the Oriental Orthodox Churches has been finally overcome.

Apart of this, the International Joint Commission for Theological Dialogue Between the Catholic Church and the Oriental Orthodox Churches was established in 2003. On the opportunity of its yearly meetings (from 2004 to 2008) the Commission prepared an agreed statement on the nature and the constitution of the Church, which is due to be presented later on this year. However, the reached level of doctrinal consensus already permitted to establish the limited sacramental hospitality between the Roman Catholic Church and the Syrian Orthodox Church.